

רבי"ט וינברגר דב
3148

בן רגינה ויעקב
נולד ב- י"ב בשבט תרפ"ג 29.1.1923
שרת חטיבת גולני
נפל ב- ב' בסיוון תש"ח 9.6.1948
בקרב על לוביה.

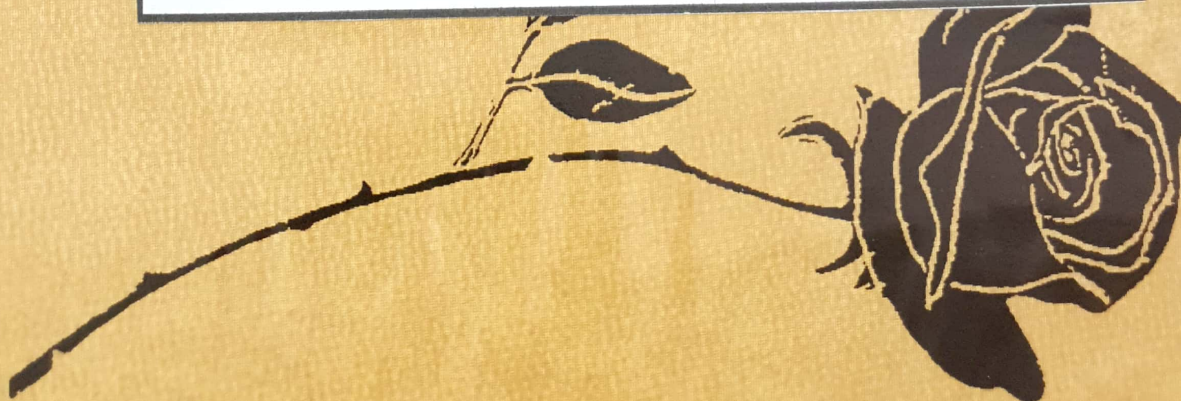

זינברגר דב ,

בן רגינה זיעקב נולד בי"ב בשבט תרפ"ג
29.1.1923 בהונגריה.

בן למשפחה הדוקה וענייה. הוא למד ב"שיבה"
והתפרנס מחייטות. במלחמת העולם השנייה גויס
לצבא ההונגרי ונשלח לעבודת כפייה. הוריו הושמדו
באשוויץ. משחזר לבודפשט המשוחררת שירת
במשטרה ונקם את נקמת דם אחיו מהרוצחים. הוא
שאף לעלות לארץ ישראל והצליח להגשים את
שאיפתו בעזרת חיילי הבריגדה היהודית, בסכנת
נפשות ובגניבת גבולות בשנת 1946. למד במהרה
עברית ועבד כחייט בתל אביב ובבני ברק, בה גר
לאחרונה.

עם התגייסותו לצבא נשלח לחטיבת "גולני" ושם
עשה את אימוני הראשונים. דב שירת בפלוגה
הדתית ומילא תפקיד של חובש מחלקתי. בקרב על
לוביה, ביום ב' בסיוון תש"ח 9.6.1948 מילא תפקיד
כחובש. בשעה שנשא חבר פצוע באלזנקה נפגע
מכדור בראשו ונהרג בו במקום. הובא למנוחת
עולמים בקבר אחים בבית הקברות הצבאי בעפולה.

מסדרים בתש"ח

אימונים בתש"ח

קרוב לוביה

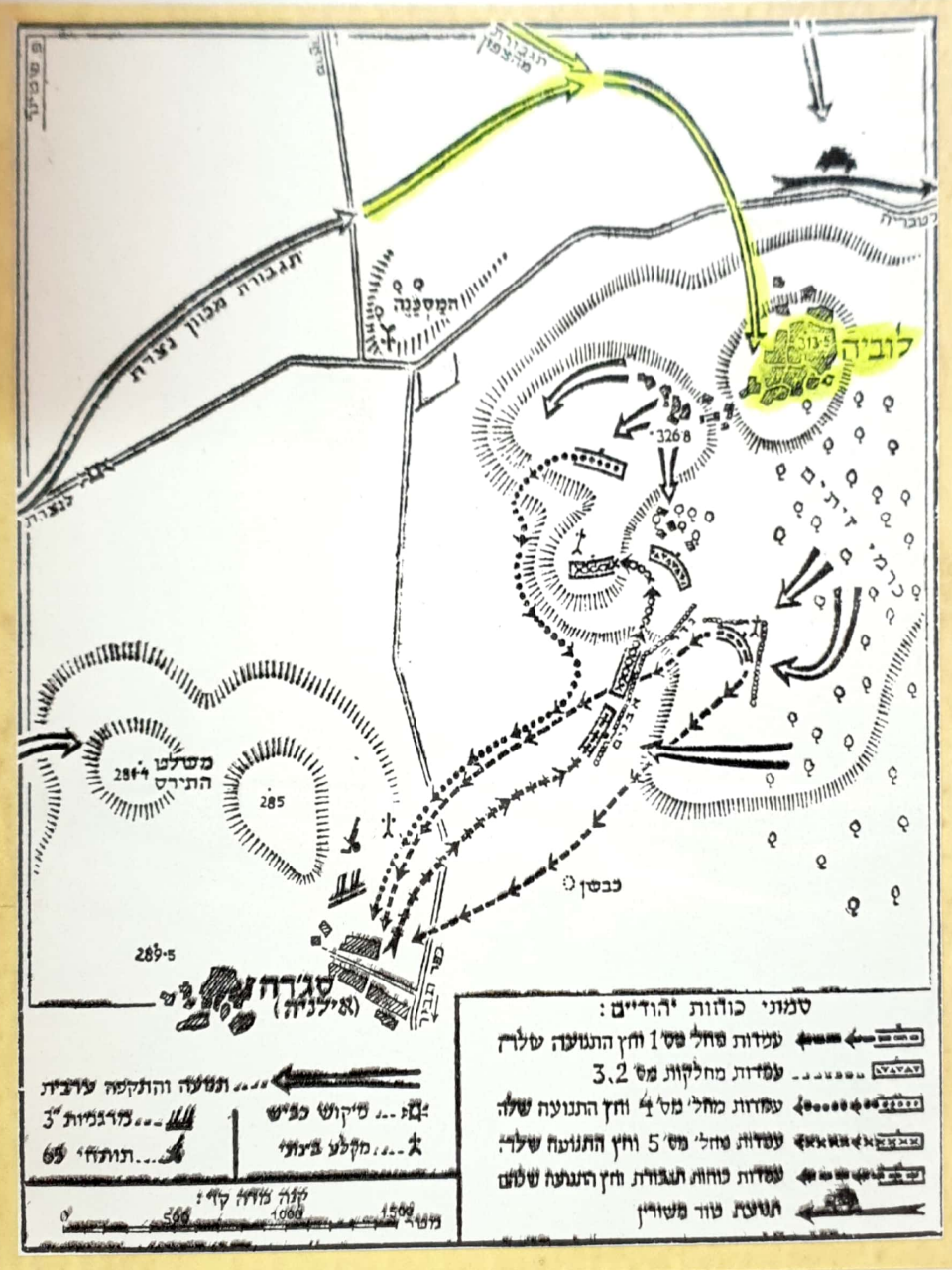
החוקמה על לוביה

הכפר הערבי לוביה שוכן ממזרח להצטלבות הכבישים נצרת-טבריה ועפולה—
פאראזיה, יכולים לנו לראות כפר זה כאלה מוקדוהימאחו העיקריות של האויב בגליל
המרכזית-המזרחית, אשר שימשה, טריוזי מכיוון צפון-מזרח לעבר משולש השטח העברי,
אשר את צלעותיו היה הכבישים עפולה-כפר-טבור-טבריה, עפולה-בית-שאן
והצלע המזרחית-בקעת-הירדן-נצרת, בתוקף מצבו, זה היתה תמיד לוביה עשויה
לשמש לוח-סיפה לכוחות "צבא-ההצלה" של קאוקג'י, שתנו בגליל המרכזי, בנסיונותיהם
לנתק הן את הגליל-העליון והן את עמק-הירדן ממרכז הארץ, ואכן, קיים היה באותה
תקופה השש רציני, (ואמנם, כעבור זמן נתברר כי היה לחשש יסוד רב), שהאויב יעשה
נסיון ל-התנועה-סגושה מבחרת: זרוע אחת, של קאוקג'י מצפון, תתקדם מלוביה
דרומה; והרועה שניה, של כוחות עיראקיים, תתקדם מזרוע צפונית, בקו בנין—
עפולה-הא, של כוחות טוריים — מהמזרח.*

במידה ששתי הרועות אלו היו נפשטות, מוצאות לאעול ומשיגות את מטרתן, היו
גורמות לביחוק כביל, אולם נוסף לתפקידה זה של לוביה תפקידה האסטרטגי,
מילאה גם תפקיד טקטי מוחשי ביותר, תנוחתה הגיאוגרפית, מאות מטרים בלבד
מהצטלבות הכבישים, איפשרה לכפר שליטה מלאה על התנועה כעורק-התחבורה כפר-טבור
—טבריה, העובד הצטלבות זו, שליטה זו נתאפשרה עוד יותר ע"י משלט שהיה תפוש
ע"י האויב — משלט חרבתי-מסכנה — ממש בהצטלבות, מקצת מצפון לה, כתוצאה
ממצב זה נאלצה (מאז חודש מרס 1948) כל התנועה היהודית לעמק-הירדן ולגליל-המזרחי
לעבור דרך כביש אחד בלבד — כביש יבנאל — דבר שהיה בלתי בריא מבחינות רבות.
המטרה המרכזית של כונת כוחותינו לכיבוש לוביה היתה טקטית — לפתוח את
הכביש מכפר-טבור וסגירה אל טבריה; אך בעת ובעונה אחת קיוו, כי ע"י כך גם יחסם
עורק התנועה הראשי של האויב מהצפון אל משענו שבנג'ית, את קסעי הכביש: נצרת
—חרבת-מסכנה—מראר.

מפת הקרב

סמולי כוונות יהודיים:

- > עמדות סחלי פס' 1 וחץ התנועה שלה
- > עמדות מחלקות מס' 3, 2
- > עמדות סחלי פס' 4 וחץ התנועה שלה
- > עמדות סחלי פס' 5 וחץ התנועה שלה
- > עמדות כוחות תצורה וחץ התנועה שלהם
- > תנועת טור משויין

<--- תנועה והתקפה על ציבית
 <--- סיקור פנימי
 <--- מקלע צינחני
 <--- תנועת פ"ח 3
 <--- תנועת פ"ח 6
 קנה מידה ק"מ: 0 500 1000 1500 מטר

המג"ד מספר

יעקב דרור, מפקד הגדוד, מספר: —

ההחלטה לכבוש את לוביה נתגבשה בימים הראשונים של חודש מאי. פעולה זו בוצעה ב־6 לחודש, אך מחוסר כוחות הוחלט אז לותר, לעת עתה, על העיקר — על כיבושה של לוביה, ומסתפקנו בפעולת הטרדה בלבד, שנועדה לרתק את כוחות האויב למקום ולמנוע מהם יציאה לעזרת סג'רה או ערב־זבה, שהותקפו ונתפסו באותו זמן עצמו.

בראשית יוני שוב הוצרכה להתבצע פעולה ללכידת לוביה; אך ברגע האחרון ממש נתגלו קשיים בריכוז הכוחות הדרושים, וההתקפה נדחתה לשבוע ימים. הפעם היתה מטרתה המעשית של הפעולה לקבוע כעובדה, ערב ההפוגה הראשונה, את פתיחת הכביש לטבריה.

הכפר לוביה שוכן על שתי פיפות שמדרום לכביש טבריה—נצרת. כיפות אלה הנן למעשה הבלטיטה ההררית לעבר הדרום, של רכס הרי טורען. מלוביה דרומה משתרעת לאורך כמה קילומטרים, ממזרח לכביש, רמה פחות או יותר שטוחה, ואלו מזרחה ממנה מתחילים לרדת המדרונות הגדולים אל בקעת־הירדן ואל העמק הפנימי של יבנאל—בית־גן.

הכפר עצמו מנה כמה מאות ערבים תופשי־נשק, (בעיקר, רובים), מבלי שיימצא צבא סדיר כלשהו בסביבה הקרובה. כוחותיו של קאוקג'י נמצאו לפי הידיעות, בעת ההיא, הרבה יותר צפונה. אבל היה הכרח להביא בחשבון החשת תגבורת לוחמים מן הכפרים הערביים שבסביבה, שהיתה צפויה עם כל התקפה יהודית, כפי שהוכיח הנסיון. תגבורות מצפון — מגמדין, חיטין, עילבון ומראר, ותגבורות ממערב — מטודעאן, כפר־פנא, אר־רינה ונצרת. ניתן קומר כי מאז פברואר־מרס היה זה אולי גוש הכפר הערבי המלוכד ביותר בארץ לגבי פעולה־במשותף והתגייסות מהירה במקרים כאלה; והודגשו כאן ידם ומסורתם של שרידי נאמני התנועה־ה"כנופיה" החוסיינית.

מערך ההגנה של הכפר היה מבוסס על שורה של משלטים קדומגיים — כמה מאות מטרים מדרום לגוש הבנינים המרכזי של הכפר, וכן משלט־חרבת־מסכנה, אשר תפקידו למעשה היה לחלוש עד הצטלבות הכבישים. משלט זה היה מוחזק ע"י כוח השוה למחלקה, לערך, ואשר כלל מקלע־בינוני, שיכול היה לחסום באש את הכביש לסג'רה. כלפי צפון נשענה הגנת הכפר למעשה על העורף הערבי הבטוח.

האשימה הוטלה על גדוד "דרור", אולם הכוחות שעמדו באותה עת לרשותי היו דלים ובלתי־מאומנים. למעשה יכולתי להעמיד לרשות פעולה זו רק קצת למעלה ממלוגה.

אשר ממנה רק מחלקה אחת היתה מאומנת פחות או יותר. לפי דרישתי הוסיפו לי ממטה החטיבה כוח. בעצמת פלוגה בערך, מגדוד "ברק"; שתי מחלקות חי"ש מקומי, מבני הסביבה; ונשק מסייע — מספר מקלעים בינוניים, 4 מרגמות "3", ו-2 תותחי 65 מ"מ. נוסף לכך הועמדה לרשות הפעולה שדרה משורינת שכללה 4 משוריינים מטיפוס ה"סנדביץ". אוטובוס משורין אחד ומכונית משא אחת. שדרה זאת היתה שייכת למטה החטיבה ונוצרה לצאת מטבריה.

הצטמצמו מאוד בסוירים מוקדמים. לא רצינו לגלות כל סימן מוקדם של פעילות כלפי לופיה ומשום כך הסתפקנו למעשה בתצפיות, שנערכו משלושה כיוונים: ממזרח — מתל שייך-קדומי, מדרום — משרונה, ומערב — מסג'רה. סמכנו על עוד דבר, הוא — השותפותם בפעולה של כמה מבני הסביבה, אשר הכירו היטב את השטח. בסוירי-תצפית אלה השתתפו מפקד הפלוגה שנועדה לפרוץ לכפר, ומפקדי המחלקות השונות.

תכנית ההתקפה היתה פשוטה, ונתבססה על נסיון שהיה לנו בשני מקומות אחרים: השתלטות על המשלטים הקדומניים מדרום, ואח"כ פריצה אל תוך הכפר מאותו כיוון עצמו. בעת ההיא הוצרכה השדרה המשורינת לעלות על הכפר מכיוון מזרח, בכביש. התקפה זו של השדרה המשורינת נועדה בראש וראשונה לשם "רושם" — להטיל מורא בקרב התימני הכפר — ולהחדיר בהם הרגשה שהם מנותקים, וכמובן, מוטל היה על המשוריינים לסייע ככל אשר יוכלו. כוח ניכר, אף כי הרבה פחות מאומן, הוקצה להגנת סג'רה, מחשש התקפות-נגד של תגבורות ערביות העלולות להופיע. אנו הנחנו שהתגבורות תגענה משני כיוונים: מצפון — במקביל לכביש מראר-עילבון, ומערב — מכיוון נצרת וכפר-כנא. לתגבורות מצפון התכוננו להפריע ע"י אש-תותחנים מסג'רה, ואלו את הכביש ממערב חסמנו ע"י מוקשים שהונחו על מעבירי-המים שממערב להצטלבות, וע"י אש מרגמות "3" ומכ"י "שורצלזה".

הפריצה עצמה היתה צריכה להערך לפנות בוקר, עם דמדומים, כך שהתבססות העיקרית בכפר תיעשה כבר לאור היום.

הפלוגה שצורפה אלינו הגיעה ממש ערב הפעולה. השעות האחרונות היו עמוסות בהכנות קדחתניות. חלוקת הציוד והנשק לאנשים נמשכה עד שעות מאוחרות בלילה. הלוח שהצטרף מהחוף בא סמעט בלי נשק וללא חגור, והיתה זו בעיה לא-קלה כלל לספק לאדם את כל הדרוש.

האווירה הכללית היתה מצוינת. היינו לאחר נצחונות רבים, בכל מקום הצלחנו לתפוש את כפרי האויב המקומי כמעט ללא התנגדות, וביחוד הפעם הרגשנו בעדיפות-כוח עצומה: תותחים מרגמות, מקלעים בינוניים וקלים; וכל זאת — נגד כמה מאות רובאים כפריים ובלתי מאורגנים.

מפקד הגדוד מספר: —

מעמדת המפקד שלי, שמצפון לסג'רה, ראינו חיטב את השטח. עם קרני האור הראשונות הבחנו בבדיחה מלוביה לכיוון צפונה. מאחר שלא ידעתי דבר על פעולת השדרה המשוריינת, מחוסר קשר אתם, הנחתי שכנראה בריחה זו היא בהשפעת התקפת המשוריינים. כעבור זמן קצר ראינו פרשים ערביים הבאים מכיוון גימדין ומגרשים את חבורתם חזרה לכפר. סבורים היינו שזכינו בקרב, וההתנגדות בה נתקלה הפלוגה במשלטים מדרום עוד מעט ותפסק.

קצת מאוחר יותר החלה לזרום תגבורת מכיוון נצרת. אוטובוס אחד של האויב עלה על המוקש שעל הכביש, ומיד נפתחה עליו אש ה"שורצלוחה" שלנו. הערבים נתיאשו מן התנועה לאורך הכביש והתפצלו לשני גופים: חלק מן הכוח עקף מצפון, למרגלות רכס טורען, והגיע ללוביה בדרך-העפר היוצאת מטורען מזרחה. החלק השני התקדם לאורך הרכסים שמדרום לכביש ותקף את כוחותינו בסג'רה.

התקפה זו של האויב (בשעה 8-9 בבוקר) לא היתה רצינית ביותר. ניכר היה שאין כוחות אלה מאורגנים כראוי ואין הם פועלים לפי תכנית התקפה ברורה ומוגדרת. מטרתם

היתה, כנראה, צנועה הרבה יותר — להטריד את כוחותינו ולהסיחם מן המאבק העיקרי על לוביה. על סג'רה הגנה הפלוגה הטירונית שהיתה עמי. מערך ההגנה שלנו נתבסס על שני קווי-הגנה: האחד, היצוני — של משלטים קדומניים; והשני, פנימי — החזק ומשלטים פנימיים. הערבים תפסו את משלט "התירס" והחלו בצליפות לעברנו. פעם אחת ניסו גם להתקדם יותר, אך התקפת-נגד שלנו גירשה אותם.

המגיד מסיים: —

במשך כל שעות היום קיימתי קשר מתמיד עם מטה החטיבה ודרשתי תגבורת, שתאפשר את חידוש ההתקפה. בשעות הלילה המוקדמות הגיעו שתי מחלקות מגדוד אחר. הודייתי להן לצאת ולהצטרף אל הכוח שבשדה, ויחד עמם לעלות על הכפר. אך מפקד התגבורת הודיע כי אין ביכולתו לצאת אותו לילה לפעולה בשטח שאין הוא מכיר. ואשר אפילו לא צפה עליו פעם אחת ביום.

קרוב ל-0300 בבוקר, יום המחרת, נתברר לנו לחלוטין שאין סיכוי לחדש את ההסתערות. שלחתי, איפוא, הוראה לאנשי לסגת חזרה, לסגירת.

יומן המערכה

יום האחרון

- 9.6. — גדוד "דרור" תקף את לוביה. ההתקפה נכשלה.
- 10.6. — הסורים הוקפים את טיי"ב בכוח גדול, משלשה עברים. ההתקפה נהדפה.
- חבלני "ברק" מיקשו בלילה את מעברות-הירמוק. תוך כדי עבודתם נתגלו ע"י ערבים שניסו לתקפם. שלושה מן התוקפים נהרגו ויתרם נמלטו. אנשינו חזרו בשלום לבסיסם.

לוחם בתש"ח בעת אימון

לזכרו

לזכר חברי היקר
שנפל עבירות
לועזיה.

חברת חילדת
דחהגדר (14)

חנן זה עי